

واعتصموا بحبل الله جميعا ولا تفرقوا ...

ی : احمد تاج الدین

یعقوب کمال

آبونه بدلی

عثمانیہ ایچون

لکی ۵۰ غروش

آیلنی ۲۵ غروش

یہ ایچون سنہ لکی

آلی آیلنی ۲ روبلہ

ممالک اجنبیہ

لکی ۱۰ آلی آیلنی

فرانقدر

تعلیم مسلمانان

۱ ۳ ۲ ۸

وجعلناکم شعوبا وقبائل لئلا ترفوا...

مدیر مسئول :

عثمان جوادی

محل ادارہ :

استانبول : سرہان

علی پاشا خانی

اظہار مخصوص :

عالم اسلام و اسلامیتہ

عائد مقالات و آثار

مع المعتبریہ درج

اولئہ جقدر .

نسخہ سی ۴۰ پارہ

دینی سیاسی تاریخی فلسفی واحوال عالم اسلامدن باحث ہفتہ لق مجلہ در

تاریخ تاسیس ۳۲۸ مولدالنہی

دینیہی تقویہ در . بونکچون هر نه یا عمق لازم کلورسه
هیچ بر فدا کارلقدن چکنمیه جکرز .
مجله نك شمديك روسیه ، ماورالنهرک متعدد محالرنده
خصوصی مخابرلری بولنوب بونلر واسطاسیله جلب
اولنان و نائق هر حالده زمین وزمانه مطابق بر صورتده درج
اولنه جقدر . بونکله زمان سیاست اسلامیه الارنده بولنان
عثماندیری کافه مات اسلامیه نك احوال سیاستلرندن
خبردار آتیه چالیشه جقدر وعین زمانده مقام خلافت اسلامیه
میهدده افراد مسلمینه طانتدیررق حقدده بسله ندهسی
لازم کلن احترام و محبتی بسلتدرمه سعی وغیرت
ایدیه جقدر .

ومن اه التوفیق معایه التکلان

انسان نه در ؟

انسان : اجزاء بدنیهسی و اشکلات عضویهسی
اعتباریله عاجز و ناچیز بر حیواندر فقط فیاض
ازلی طرفندن کنیدیسه احسان بیورلمش اولان قوه
عاقله و ملکه فکریهسی سایه سنده بالجمله حیواناته ازهر
جهت تفوق اتمش و سباحه و جوده نیجه آثار بدیهه
کتیرمش در . ایشه بوانسلك ماهیت و حقیقتنه متعلق بعض
مطالعاتمزی سرد ایلک ایستوروز .

منطقیون انسانی « حیوان ناطق » دبه تصور و تعریف
ایتمشله و بو تعریفه « حد تام » نامنی ویرمشله در که
انسانک جنس قریبیه فصل قریبندن ترکیب اتمش وذات
و حقیقتنده داخل کافه اجزاسنی حاوی بولنش و بوسبیله
افرادی جامع و اغیارینی مانع اولمش بر تعریف نیتمکدر .
« حیوان ناطق » مفهوم نك بویله بر تعریف اولوب
اولدیغنی آکلامق ایچون « تعریف » نه دیمک اولدیغنی
و نصل شرطلر اقتضا ایلدیکنی ، نه کی اقسامه آیرلدیغنی
بر تفصیل بیان ایتک مناسب ایسه ده بو تفصیلاتی ویرمک
اویله بر ایکی مقاله ایله ممکن اوله میه جنی کی او تفصیلات
ایله اشتغال ایلک صددن بالکایه خروجرزی دخی
استلزام ایله چکنندن بو باده قارئین کرامه بالکر بر فکر
اجالی ویره بیامک ایچون افادات آتیه ایله اکتفایتمکی
دها موافق کوردک :

بناءً علیه منطقیون « تعریف » ی « بر شیئی کنه
و حقیقتیه و یا بالجمله ماعدادن تمیز ایدر بروجه ایله
بیلیدرن شی » دبه تعریف و بیان ایتدکن صوکره
بر شیئی کنه حقیقتیه بیلیدرنه « حد » و ماعدادن تمیز
ایدر وجه ایله بیلیدرنه دخی « رسم » نامنی ویرمشله
و بولنردن هر برینی « تام » و ناقص « عنوانر ایله ایکی
قسمه آیرمشله در .

بو حالده دیرزکه « حیوان ناطق » تعریفده خارجه
موجود اولان انساندن اخذ و انتزاع اولمش بر صورت
ذهنیه « ویر » ماهیت کلیه « در فقط بو صورت ذهنیه ،
بوماهیت کلیه عجباً انساندن موجودک تمامه کنه و حقیقتدنی
اخذ و انتزاع اولمش ، یوقه عوارض مخصوصه سندنمی
اقتباس ایدمش ؛ اولاً بوراسنی بیامک لازمدر . تاکه
تعریف مذکورک « حد تام » اولوب اولمدینی آکلاشلسون .
معلومدر که انسان موجود ، بر بدن ایله برده روحدن
عبارتدر . اویله ایسه انسانی تشکیل ایدن شیلر اجزاء
فرده و عناصر مختلفه دن مرکب بر « صورت جسمیه
حیوانیه » ایله برده « صورت نوعیه انسانیه » دینیلن
بر طبیعت ، بر قوتدر . انسان « صورت جسمیه حیوانیهسی
اعتباریله ابراد ثلاثیهی ، نشوونمای ، حرکت ارادیهیی
قبوله مظهر اولدیغنی کی « صورت نوعیه انسانیه » سیله ده
ادراکات کلیه و افعال فکریهیی اجرابه مبدأ اولمشدر .
ایشته منطقیون دخی انسان موجودک کنه و حقیقتی
بویله بولهرق آنک « صورت جسمیه حیوانیه » سندن
« حیوان » مفهومنی « صورت نوعیه انسانیه » سندن ده
(ناطق) معناسنی انتزاع ایتمشله و بناءً علیه انسانی
« حیوان ناطق » دبه تعریف ایتمشله و بو تعریفه « حد تام »

نامی و بر مشلردر کفی الواقع « حیوان » حساس ، متحرک بالارده بر جسم نامی دیمک اولدینی کبی « ناطق » ده — مخلنده بیان اولدینی وجه ایله — امور کلیه و جزئیات مجردینی ادراک و افعال فکریه یی اجرا ایدن شی دیمک اولدیغندن بو تعریف انسانک کافه ذاتیاتی حاوی ، افرادی جامع ، اغیارینی مانع بر تعریف اولوب « حدتام » غنوتی بحق حاز اولمشدر .

متکلمین وسائر فرق اسلامیه ده « حیوان ناطق » مفهومک انسان ایچون بر « حدتام » اولدینی قبول ایتدکن صکره حقیقت انسانیه حقیقه مطالعات آتییه ده بولمشلردر :

انسان ، بو بدنن عبارت دکلدر . بوده ایکی وجه ایله ثابتدر .

۱ — بدنی تشکیل ایدن شیلردائم تبدیل و تغیره معروض اولدینی حالده انسان ، انسان اولمق اعتباریه اول عمردن آخر عمره قدر باقیدر . بر مدت ظرفده باقی اولان شی ایسه ینه او مدت ظرفده باقی اولمان شیثک غیری اولمق لازم کلدیکندن « انسان » کده بو بدنن باشقه بر شی اولمی لایددر .

۲ — انسان بعضاً بالجمله اعضاسندن غافل ایکن ینه کندینی بیایر . حال بوکه بر زمانه بیلین شی ینه او زمانه بیلنمین شیثک غیری اولمق ایجاب ایلدیکندن « انسان » کده بو بدنک غیری بر شی اولمی واجیدر .

« انسان » محسوس و مرئی بر شی ده دکلدر . چونکه محسوس و مرئی اولان شی سطح ولون اولوب « انسان » ایسه نه « سطح » نه ده « لون » در .

بو بدن صکره علما « انسان » ک حقیقتی تعینده اختلاف ایدوب کیمی آنک بو هیکه خول ایتمش بر جسم اولدیغه ، کیمی ده غیر مادی برشیدن عبارت بولندیغه قائل اولمشلردر .

« انسان » ک بو هیکه حلول ایتمش بر جسم اولدیغه قائل اولانلر دخی ایکی فرقه یه آیراشلدر :

فرقه اولی اجسامک تماننه — یعنی هپسک حقیقت واحده افرادندن بولسان اجزاء فرده دن ترکیه —

ذاهب اولان متکلمیندر . بونلرک قولار نجه شو « هیکل ایله آکا حلول ایتمش اولان و کندیسندن « انسان » دیه تعیر ایدیلن جسم ، متائل و بالماهییه متحد اولوب بیلنرند اصلا فرق بوقدر . شو قدرکه اجزای بدن اول عمردن آخر عمره قدر بالدفعات تبدیل و تغیر ایلدیکی حالده بدنه حلول ایتمش و کندیسندن « انسان » دیه تعیر ایدلمش اولان جسمک اجزاسی اوکی تبدلات و تغیر ایدن مصون قالمقده اول عمردن آخر عمره قدر حیوانلرینی محافظه ایددرک وقت موعودینک حلولیه اوحیات زائل اولنجه بدنه « موت » دینیلن شی طاری اولمقددر .

فرقه ثانیه ده اختلاف اجسامه — یعنی هر جسمک بر باشقه اجزادن ترکیه — قائل اولانلردر . بونلرک مذهبلرنجه اجسام یکدیگرینه مغایر و مخالف اولدیغندن شو هیکل ایله آکا حلول ایتمش اولان و کندیسندن « انسان » دیه تعیر ایدیلن جسم ده یکدیگره مغایر و مابین اولوب هیکل عاداتاجادات قیلندن بر جسم کشیف ظلمان آکا حلول ایتمش اولان انسان ایسه لذاته ذی حیات نوعندن بر جسم لطیف نورانیدر . هیکل عن الدوام تبدیل و تغیره معروض اولدینی حالده او جسم لطیف لذاته حی ومنیر اولدیغندن هر درلو تبدلات و تغیر ایدن محفوظ اولوب اول عمردن آخره عمره قدر بدنده فالتی اجرا ایلر . اسباب موت بدنه عارض اولدقده او جسم لطیف نورانی بدنن خروج ایددرک اکر سعید ایسه عالم سماواته و عالم قدس و طهارته و اکر شقی ایسه عالم دوزخ و عالم آفاته واصل اولور .

انسانک غیر مادی برشیدن عبارت بولندیغه قائل اولانلر ، کلاجه : بونلرده بر وجه آتی مطالعه ده بولمشلردر :

انسان ، بو هیکه حلول ایتمش بر شی دکلدر . زیرا انسان غیر مادی اولوب نه متحیز نه ده بر متحیز ایله قائمدر . کذاتک بوعالمک نه خار چنده نه ده داخلنده در . چونکه بودخول و خروج دخی خواص مادیانددر . بونک بویله اولدینی ده ایکی وجه ایله ثابتدر .

(بعثت محمدیہ)

شرق منبع مدنیت و منشأ دیندر . غربی اسکان و تمدن ایدن شرق اولدینی کی دینی ده غرب اورادن اخذ ایلشدر .

اول امرده حضرت آدم دین حق کنندی ذریئته من طرف الله تعلیم و ارأه ایتمش ایدی . مؤخرآ سائقه جهالتله اشبو دین حقه خلل طاری اولوب اباطیل و خرافات قارشدجه یکی بر پیغمبر بعث اولندی؛ طریق مستقیمدن انحراف ایدن انسانلره طوغری یولی کوستردی . بو صولته راه حتی ارأه و انسانلری ارشاد ایدن ذوات عالیه - که لسان شریعتده نبی و رسول کی اسماء شریفه ایله تسمیه اولنور - بونلردن بعضیلری قرآن کریمده مذکور و مسطور ایسه ده قسم اعظمی مسطور دکلدن . اشبو انبیای عظام حضرتانک ایچنده صاحب عنزم اولمق جهتیله و فضل و شرف اعتباریله برنجیسی و تبلیغ جهتیله صوکنجیسی حضرت محمد صلی الله علیه وسلمدر؛ ادیان سماویه نك بر کره ده - دوچار تحریف اولمی و ایچلرندن اک یکسینک توحیدی ترک ایله مذاهب هندیه دن اقتباس ایتدیکی تثلثه عدول ایلمی اوزرینه طریق حق صورت قطعیه ده تعیین و ارأه و علمی ارشاد ایتک اوزره بعث اولمش و کتوردیکی دینه اسلام نامی و برلمشدر . حضرت پیغمبر دخی شرقده بعث اولمقله دین اسلامکده منشأی شرق اولمشدر . اسپانک غرب جنوبیسنده جزیره العرب دیندن قطعه نك حجاز ولایتده بعث اولمش و دینی اولاً جزیره العرب خلقنه تبلیغ ایتمشدر .

آسیا تاریخنه عطف نظر ایدیلورسه جهات سائرهنده یشایان اقوامک کاه تابع کاه متبوع و کاه غالب کاه مغلوب اوله رق مختلف صفحات کچیردیکی و کراراً دوچار تحول و انقلاب اولدینی کوریلور . کرچه جزیره العربک حدود بویسنده کی ولایاتی دخی بو درلو انقلابادن معون قالمش و شمال جهتلری ، یعنی هرودوت طرفدن طاشلیق تسمیه ایدیلن قطعلری رومالورکله انه کچوب فلسطین ثالث نامیله رومانک بر ولایتی حالته کلدیکی کی ؛ جنوب

اولا انسان کرک فعلاً و کرک عقلاً و کرک وهماً انقسامی قابل اولمیان برطاقم شیلری بیلیر . جزء فردلر و فقطلر کی . اوله ایسه بونلره تعلق ایدن علمده دماغ و یا سائر عضوده غیر مرتسم و بناء عالیه غیر منقسم اولمق لازم کلیر . چونکه دماغ و سائر عضوده مرتسم اولان صور علمیه هپ حواس خمسۀ ظاهره و واسطه سیله اشیای خارجیهدن مقتبس و منتزع اولوب حواس خمسۀ ظاهره نك حس و ادراک ایده چکی اشیای خارجیه ایسه علی العموم مرکب و قابل انقسام اولدیغندن آنلردن اخذ و اقتباس اولان صور ذهنیه و دماغیه نك ده مرکب و قابل انقسام اولمی اقتضا ایدر . اگر بوبله اولماز ایسه صورت ایله ذی صورتک عدم تطابقی لازم کلیر . بو ایسه بلا شک باطلدر . قابل انقسام اولمیان شیلره تعلق ایدن « علم » ده غیر منقسم و دماغ و یا سائر عضوده غیر مرتسم اولنجه ار علم ایله متصف اولان شیئک دخی غیر منقسم و غیر مادی اولمی ایجاب ایدر که ایسته اوده جسم و جسمانی اولمیان و کندیسندن « انسان » دبه تعبیر ایدیلن بر جوهر مجرددر .

ثانیاً انسان واجب الوجود و سائره کی مجرداتی تصور و وارقلرینی تصدیق ایلر . اگر انسان بو هیکلدن و یا آکا حول ایتمش بر جسمدن عبارت اولسه ایدی شو تصور و تصدیق کندیسنه ممکن اولیه جق ایدی . چونکه هیکل اولسون هیکلده حول ایتمش بر شی اولسون جسم و جسمانی اولدیغندن مجردات ایله بر کو نام ماسبتلری بو قدرکه آنلری تصور و وارقلرینی تصدیق ایده بیلسونلر . برده قوای جسمانیه ده مرتسم اولان صور علمیه نك هپ محسوسات و مادیاتدن اخذ و اقتباس ایدلمش اولماری لایددر . بو ، لازم اولنجه صور مجردانک قوای مذکورده ارتسام ایتمش اولمی قابلیدر . اوله ایسه مجرداتی تصور و وارقلرینی تصدیق ایدن شیئک جسم و جسمانی دکل بلکه غیر مادی بر جوهر اولمی تم ایدر که مطلوبده بو ایدی .

موسی کاظم